

Редовна настава – Верска настава православни катихизис

ОШ „Десанка Максимовић” Горњи Милановац		За период од 2026-2030. ш.г.	
Стручно веће за	Стручно веће Друштвених наука		
Предмет	Верска настава	Разред	четврти
Просветни гласник	Наставни план и програм предмета објављен је у „ Сл. гласнику – РС –”, Просветном гласнику“ број 11 од 2016. године.		
Годишњи фонд часова	36	Недељни фонд часова	1
Циљ учења	Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) у основном образовању и васпитању јесте да пружи целовит православни поглед на свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот (историјску реалност Цркве) и есхатолошки (будући) живот (димензију идеалног). То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење (литургијско, као и подвижничко искуство Православне Цркве) обухвата сва позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање.		
Опште предметне компетенције	Задаци верске наставе јесу да код ученика: - развија отвореност и однос према Богу, другачијем и савршеном у односу на нас, као и отвореност и однос према другим личностима, према људима као ближњима, а тиме се буди и развија свест о заједници са Богом и са људима и посредно се сузбија екстремни индивидуализам и егоцентризам; - развија способност за постављање питања о целини и коначном смислу постојања човека и света, о људској слободи, о животу у заједници, о феномену смрти, о односу са природом која нас окружује, као и о сопственој одговорности за друге, за свет као творевину Божју и за себе; - развија тежњу ка одговорном обликовању заједничког живота са другим људима из сопственог народа и сопствене Цркве или верске заједнице, као и са људима, народима, верским заједницама и културама другачијим од сопствене; - изгради способност за дубље разумевање и вредновање културе и цивилизације у којој живе; - изгради свест и уверење да свет и живот имају вечни смисао.		
Методе рада	- Фронтални; - Индивидуални; - Дијалошки; - Тимски; - Групни; • Илустративни; • Практични.		

Облици рада	Фронтални рад, рад у пару, рад у групи, индивидуални рад.
-------------	---

Ресурси	- Библијски текстови (прилагођени узрасту); - Иконе и илустрације; - ППТ презентације; • Видео записи; - Наставни листићи; - Црквени простор (храм); - Дигитални алати и веб садржаји.		
Корелација	Српски језик, Природа и друштво, Ликовна култура, Музичка култура, Народна традиција, Чувари природе, Грађанско васпитање, Дигитални свет		
Наставна тема	Исходи	Наставни садржај	Образовни стандарди
УВОД	<i>Когнитивни аспект:</i> - стећи основне информације о темама које ће се обрађивати у настави Православног катихизиса током четвртог разреда • уочити какво је његово предзнање из градива обрађеног у претходном разреду школовања <i>Афективни аспект:</i> - желети да активно учествује на часовима верске наставе	Упознавање са садржајем програма и начином рада	/

ЦРКВА ЈЕ НАШ ИЗБОР	<i>Когнитивни аспект:</i> • уочити важност постојања заједнице • уочити разлику између Цркве и сваке друге заједнице; • уочити да је Црква слободна заједница у којој учествују само они који то желе; • знати да се они који су у заједници са Христом називају хришћани и да је Црква њихова заједница; • знати да се заједница Бога, људи и природе природе зове Црква; • уочити да изван Цркве свет не може постојати вечно. <i>Афективни аспект:</i> • бити подстакнут да активно учествује у животу Цркве • бити подстакнут да	• Значење речи Црква; • Црква као заједница Бога, људи и природе; • Постојање света има свој циљ – да постане Црква; • Све створено постоји ради заједнице са Богом; • Важност постојања заједнице; • Разлика између Цркве и сваке друге заједнице; • Црква као слободна заједница; • Хришћани као они који су у заједници са Христом; • Прича „Недостајати“ (за заједницу као основ живота), Т. Телехтон; • Песма Св. Владике Николаја „Заједничарење са небом“; • Одабрани одељци из књиге „Из Ја-града у Ти-град“.	/
-------------------------------	---	--	----------

	препознаје живот као дар Божји; • бити подстакнут да препознаје Живот Вечни као Божји дар.		
--	---	--	--

ХРИСТОС НАС СВЕ ЗОВЕ	<i>Когнитивни аспект:</i> • уочити да нас Христос позива у лични однос - заједницу љубави; • увидети да су апостоли људи који су слични нама; • уочити да је вера основ заједнице са Богом; • увидети да су Апостоли позивали људе у заједницу љубави са Христом; • разумети значај Христовог оваплоћења (рађања); Усвојити текст и мелодију песме „Звезда се засја“ <i>Афективни аспект:</i> • бити подстакнут да доживети Христа као Личност која нам иде у сусрет.	• Христов позив Апостоле у заједницу са Њим; • Вера као основ заједнице са Богом; • Христос и Апостоли; • Апостоли као сведоци Христове љубави и позива у заједницу; • Значај Христовог оваплоћења; • Прилагођена и препричана новозаветна прича о Христовом позиву Апостола; • Новозаветна прича о апостолу Петру када тоне; • Дела Апостолска; • Одломци из дела „Мали принц“ А. С. Егзиперија; • Песма „Звезда се засја“.	/
ДИВАН ЈЕ БОГ У СВЕТИМА СВОЈИМА	<i>Когнитивни аспект:</i> • поступно изграђивати свест о томе ко су светитељи; • увидети да су сви позвани да буду светиетљи; • уочити важност светитеља као наших узора за остваривање личног јединства са Богом; • знати какву важност Савине речи и дела имају за нас данас; • уочити да је за остваривање јединства са Богом потребна искрена жеља; • знати да је Литургија начин на који сви остварујемо заједницу са Богом; • препознати да у нашу заједницу са Богом уводимо све оне (и све оно) што волимо. <i>Афективни аспект:</i> • бити подстакнут да слеђује светитељима Божјим и да	• Светитељи као путеводитељи ка Царству Божјем; • Светост као позив сваког човека; • Светитељи као узор за остваривање заједнице са Богом; • Значај личне жеље за заједницом са Богом; • Литургија као заједница свих светих са Богом; • Прилагођена и препричана нека житија светих; • Приче из живота Светога Саве; • Приповест о Светом Сави, његовим делима и духовним подвизима; • Најважније поуке из дела Светога Саве (Житије Св. Симеона, Законоправило, Хиландарски типик, Студенички типик). • Одломак из књиге Михајла Пупина „Са пашњака до научењака“ (одломак у коме се говори о нашој вери и Светоме	/

	буде добар човек; • бити подстакнут да препознаје љубав као највећу врлину.	Сави) • Прича о Закхеју – препричана и прилагођена • Празник Сретење Господње Св. Владика Николај одломак из „Небеске Литургије“	
ЗНАЧАЈ ВРЛИНСКОГ ЖИВОТА	<i>Когнитивни аспект:</i> • увидети да се грех јавља као последица одсуства истинске љубави; • уочити да је грех наш погрешан избор; • увидети шта је самољубље и по чему се оно разликује од љубави; • увидети да без врлина нема љубави; • уочити да је само врлинама могуће остварити однос љубави са Богом и људима; • упознати најважније хришћанске врлине; • увидети да врлине нису човеку дате, већ да се за њих треба трудити; • увидети да се и врлине усавршавају. <i>Афективни аспект:</i> • бити подстакнут да следује светитељима Божјим; • бити подстакнут да се труди да у себи развија хришћанске врлине.	• Последице пада у грех; • Грех као погрешан избор; • Самољубље као извор греха; • Разлика између самољубља и љубави; • Врлине као прихватање Божје воље; • Хришћанске врлине и њихов значај; • Врлине као пут остваривања односа љубави са Богом и људима; • Труд у стицању и усавршавању врлина; • Обрада одабраних поглавља из књиге „Из Ти-града у Небески град“; • Поуке светих: Григорије С. Петров; • Васкршња прича „Дарови доброг мудраца Христу Спаситељу – Четврти мудрац“; • Свети Спиридон (прича о смирењу); • Свети Василије Острошки (прича „Свечев лијек“); • Поуке владике Николаја; • Св. Јустин Ћелијски („Срна у изгубљеном рају“, одломак из „Казивања белих срна“).	/

СА НАМА ЈЕ БОГ	<i>Когнитивни аспект:</i> • уочити да служењем Литургије постајемо учесници Царства Божијег и сједињујемо се са Богом; • упознати садржај молитве „Царе небески“; • увидети да сам изглед православног храма изображава јединство Неба и земље. <i>Афективни аспект:</i> • код ученика ће се развијати жеља за очувањем природе;	• Црква као икона Царства Божијег; • Света Литургија као најприснија заједница човека са Богом; • Литургија као учешће у Царству Божијем; • Садржај молитве „Царе небески“; • Православни храм као изображавање јединства Неба и земље; • Разлика између иконе и друге уметничке слике или фотографије;	/
----------------	--	--	---

	• бити подстакнут да уреди школски простор најуспешнијим радовима; • бити подстакнут да и наредне године похађа часове Православног катихизиса;	• Иконе као сведочанство будућег Царства Божијег у садашњем веку; • Педесетница – рођендан Цркве; • Молитва „Царе небески“; • Кроз одломке из јеванђелских текстова, допуњене фотографијама фресака, приказати домострој спасења.	
--	--	--	--

Дидактичкометодичко остваривање програма	Катихизација као литургијска делатност – заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика. Катихета (вероучитељ) би требало стално да има на уму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве. На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада. У наставном процесу користе се различити облици и методе рада, уз комбиновање више врста дидактичког материјала: илустрације, шеме, мапе ума, ППТ презентације, видео записи, као и дигитални алати. Наставник је организатор, креатор и координатор ученичких активности, који подстиче интеракцију, поставља питања, пружа повратну информацију и прилагођава наставу узрасту ученика, њиховим интересовањима, способностима и мотивацији. Настава се реализује у складу са савременим педагошким захтевима, уз подстицање активног учешћа ученика, развијање комуникације, сарадње и повезивање градива са свакодневним животом. Циљ наставе је да ученик доживи Цркву као заједницу у којој се остварује његова личност кроз однос са Богом и ближњима.
Праћење напредовања и вредновање постигнућа ученика (оцењивање)	Праћење напредовања ученика врши се континуирано током школске године кроз формативно и сумативно оцењивање. Процењују се: вештине изражавања и саопштавања, разумевање и примена научених садржаја, рад са подацима, ангажовање ученика, као и способност повезивања знања и доношења закључака. Оцењивање се реализује кроз: • усмено испитивање; • писмено испитивање; • посматрање активности ученика на часу; • прегледање свеске; • редовност израде домаћих задатака; • учешће у групном и индивидуалном раду; • израду паноа, презентација и других ученичких радова.

	Наставник води евиденцију о активностима ученика, њиховом напредовању, ангажовању и постигнућима. Формативно оцењивање врши се свакодневно кроз праћење рада ученика, док се сумативно оцењивање реализује на крају полугодишта и школске године. Оцена се заснива на целокупном раду ученика, његовој активности, самосталности, одговорности и напредовању у односу на почетни ниво.
Начин прилагођавања	Наставни програм се прилагођава ученицима којима је потребна додатна образовна подршка кроз: • просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставе; • индивидуализацију наставног процеса; • прилагођавање задатака, начина рада и оцењивања; • коришћење вршњачке подршке; • сарадњу са стручним сарадницима и родитељима; • уважавање индивидуалних способности, интересовања и потреба ученика. Наставник континуирано прати напредовање ученика и у складу са тим прилагођава наставни процес како би сваки ученик остварио своје максималне потенцијале.